

джувати що судова влада витримала удар, також не були порушенні аксіомі які і відокремлюють цю гілку влади як незалежну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» : Закон України від 2 червня 2016 року . URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
3. Закон України. Про правовий режим воєнного стану. № 389-VIII від 12.05.2015. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
4. Указ Президента України «Про ліквідацію військових апеляційних та військових місцевих судів»: від 14.09.2010 р., № 900/2010. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/900/2010#Text>

Гончарова Анастасія В'ячеславівна,
*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: *асистент кафедри цивільного процесу,
Московчук Д. О.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Як відомо, інститут представництва виник ще з давніх-давен і пройшов довгий шлях для свого становлення й розвитку. На сьогодні, представництво в цивільних судах не є рідкістю, а тому на практиці застосовується постійно.

Інститут представництва в суді досліджували багато науковців, серед яких можна виділити таких: Мельникова А. А., Волкову Н. В., Павлуника І. А., Червоного Ю. С., Шакарян М. С., Антімонова Б. С., Шерстюк В. М, та інших. Однак, незважаючи на те, що вже існує велика кількість наукових праць, тема особливостей представництва у цивільному процесі залишається актуальною й дотепер.

Взагалі, серед науковців не існує навіть єдиного підходу до розуміння самого поняття «процесуальне представництво». Так, одні вчені вважають, що цивільне процесуальне представництво варто розглядати лише як правовідносини, відповідно до яких одна сторона (представник) здійснює певні процесуальні дії в інтересах іншої осо-

би. Інша ж група науковців вважає, що процесуальне представництво можна розглядати лише як форму надання правової допомоги. Найбільш точне визначення цього поняття можна знайти у праці Волкової Н. В., яка під цивільним процесуальним представництвом пропонує розглядати саме правовідносини, на підставі яких представники можуть здійснювати процесуальні дії від імені осіб, які беруть участь у цивільних процесуальних справах, з метою захисту їхніх прав, свобод та інтересі [2, С. 398].

Цивільний процесуальний кодекс України (далі ЦПК України) передбачає два види представництва: законне та добровільне.

Особливістю законного представництва є те, що воно є обов'язкове для конкретних осіб, які через вік або відсутність дієздатності, не можуть належним чином представляти свої інтереси в суді самостійно. Законне представництво регулюється статтею 59 ЦПК України, відповідно до якої законними представниками можуть бути: батьки, опікуни, піклувальники, усиновлювачі, а також інші особи, які мають право представляти за законом (наприклад, виконавець заповіту, якщо спадщина ще ніким не прийнята, має право захищати її в суді).

За добровільним представництвом особа не обов'язково може мати представника, але може довірити йому здійснення свого представництва за власним бажанням. Прикладом добровільного представництва може бути особа, яку представляє за довіреністю адвокат [3, С. 34].

До речі, варто також зазначити, що в науці цивільного процесуального права представництво класифікують ще й за іншими критеріями, так, наприклад, за ступенем необхідності воно може бути обов'язкове і необов'язкове, а за інтересами осіб, яких представляють, воно може розподілятися на такі: представництво фізичних осіб, юридичних осіб та держави [4, С. 158].

Особливістю представництва у цивільному процесі також є й те, що ЦПК України виділяє ще таке поняття як «самопредставництво». Його суть полягає у тому, що особа може брати участь у суді самостійно, тобто без допомоги представників. Однак, воно є суперечливим, адже особа не може в одному й тому ж самому процесі мати декілька статусів, тобто бути, наприклад, позивачем і своїм представником одночасно.

Цивільне процесуальне представництво варто відрізняти від цивільного представництва, позаяк це два різні інститути, які мають

багато відмінностей. Так, наприклад, у цивільному представництві об'єм повноважень визначається виключно за законом, тоді як у цивільному процесі такий об'єм може бути зменшено у довіреності. Разом з тим, у цивільному процесуальному праві представництво може бути виключно в суді, тоді як за цивільним правом воно може бути в різних правочинах. І це не єдині відмінності між цими інститутами, саме тому не можна їх об'єднувати або ототожнювати.

Представництво в суді конкретно особою може бути припинено як добровільно, так і за законом. У випадку добровільної відмови від представника, то обов'язково потрібно подати відповідну заяву до суду. Що ж стосується законного представника, то, якщо такий представник відповідно до закону не має права вести цю справу, то суд зобов'язується, за поданням органу опіки та піклування, замінити його на іншого. До речі, варто звернути увагу ще й на те, що ЦПК України передбачає особливі гарантії захисту для особи, яку представляють. Так, відповідно до ч. 5 ст. 64, якщо представник припинив свої повноваження на здійснення представництва особи у справі, то він вже не має права бути представником інших учасників процесу, які мають свої самостійні вимоги щодо предмета спору [1].

Таким чином, можна сказати, що представництво у цивільному процесі має такі свої особливості: по-перше, воно передбачає можливість добровільного представництва, а не тільки за законом. По-друге, ЦПК України передбачає самопредставництво особи, яке далеко не всі кодекси України передбачають. А, по-третє, у цивільному процесі можливе одночасне представництво декількох осіб на одній стороні, але за умови, що в них відсутній конфлікт інтересів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n6461>
2. Волкова Н. В. Представництво в цивільному процесі: поняття, мета та завдання. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. № 58. С. 397-401.
3. Цивільний процес (загальна частина): навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 081 «Право» / Факас І. Б., Борденюк О. В., Шелудяков Р. С., Чернівці, 2021. 111 с.
4. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.